

PROGRAMOVÉ PROHLÁŠENÍ SVAZU PRŮMYSLU A DOPRAVY ČR PRIORITY A POŽADAVKY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ 2023

Dokument doplňuje Programové prohlášení Svazu za oblast životního prostředí. Obsahuje základní priority, prosazované principy a požadavky. Vychází z diskusí v členské základně a v Expertním týmu Svazu pro environmentální politiku. Představuje požadavky zejména ve vztahu k vládě ČR, zejména na rok 2023.

Obecně k regulaci

- Systémově přistupovat k environmentální legislativě s cílem redukce její složitosti/rozsahu při zachování konkurenceschopnosti průmyslu. Zlepšit systém vyhodnocování efektivity a měřitelných přínosů nových povinností a nově stanovených omezení. Usilovat o odstranění přísnějších požadavků environmentální legislativy ČR oproti ostatním zemím EU.

Voda

- **Realizovat změnu režimu financování vodního hospodářství v ČR a podniků Povodí.** Stabilizovat cenu vody ve formě poplatku pro podzemní i povrchovou vodu s ohledem na zajištění ochrany podzemní vody. **Narovnat cenu povrchové vody a zamezit jejímu dalšímu neúměrnému růstu.**
- **Prosazovat důkladnou analýzu dopadů na průmysl při případném znovuotevření změny regulace minimálního zůstatkového průtoku, zajistit, aby nedošlo k ohrožení fungování firem.**
- Při tvorbě plánů pro zvládání sucha podpořit aktivní zapojení významných odběratelů vody a zohlednit i ekonomické dopady na firmy.
- **Podporovat efektivně projekty na výstavbu a rekonstrukci retenčních nádrží a obecně jakákoliv opatření souvisejících se sběrem a využitím srážkové vody, včetně souvisejících zařízení. Dále podporovat projekty, které umožní snížení potřeby odběru povrchových vod, jako je například výstavba cirkulačních chladicích systémů, modernizace stávajících chladicích systémů či recyklační zařízení umožňující několikanásobné využití vody v průmyslu. Podporovat projekty na zadržování vody v krajině a zpomalení odtoku vody z ČR.**
- Podporovat projekty přispívající k dosažení legislativou požadovaných limitů, například v oblasti znečištění.
- Podporovat výzkum, inovace a zavádění nejlepších dostupných technik v oblasti nakládání s vodami, včetně aktivní komunikace příkladů dobré praxe při nakládání s vodou (snížování spotřeby, cirkularita).
- V legislativě zakotvit možnost využití vyčištěných odpadních vod a stanovit podmínky, za kterých je to možné.
- Podporovat výstavbu vodních nádrží v ČR.
- Při revizi rámcové směrnice o vodách hlídat, aby zpřísněná opatření a cíle byly realistické, nákladově efektivní, a aby neohrožily chod a konkurenceschopnost českých firem.
- Podporovat moderní řešení sledování spotřeby vody ve všech uzlech včetně koncových uživatelů a implementaci smart meteringu.

Ochrana klimatu a ovzduší

- Při vyjednávání legislativního balíčku Fit for 55 a plynárenského balíčku prosazovat reálné příspěvky ČR ke klimaticko-energetickým cílům v roce 2030 se zamezením negativních dopadů na konkurenceschopnost průmyslu ČR a na energetickou bezpečnost ČR.
- Prosazovat pravomoc členských států stanovit si své příspěvky v souladu s principem subsidiarity k evropským klimaticko-energetickým cílům dle národních specifik a ekonomických možností a stanovit si vlastní trajektorii dosažení dekarbonizace v souladu s článkem 194 SFEU pomocí národních opatření respektujících technologickou neutralitu.
- V souladu se směrnici EU o EU ETS a národní legislativou každoročně poskytovat a vyplatit oprávněnou výši kompenzace nepřímých nákladů energeticky náročným odvětvím ohroženým únikem uhlíku.
- Prosazovat zachování stávajících opatření proti úniku uhlíku (kompenzace nepřímých nákladů a bezplatná alokace emisních povolenek). Zabránit, aby mechanismus uhlíkového poplatku na hranicích (CBAM) tato opatření nahradil a aby byl zneužitelný dovozci do EU.
- Zajistit efektivní využití finančních prostředků v Modernizačním fondu a zajistit nastavení Modernizačního fondu pro další programy podpory včetně notifikace veřejné podpory u Evropské komise tak, aby finanční prostředky byly nákladově optimálním způsobem využity na financování projektů na snižování emisí skleníkových plynů, využití obnovitelných zdrojů energie a zvyšování energetické účinnosti, a to i s přihlédnutím k současné energetické krizi. Zabránit, aby byly prostředky Modernizačního fondu využívány dodatečně na účely, pro které fond není určen a na úkor průmyslu.
- Napomáhat municipalitám, firmám a domácnostem v transformaci na nízkoemisní a bezemisní zdroje energie a formy dopravy prostřednictvím úlev a motivačních opatření.
- Podporovat transformaci podniků, které budou přecházet na méně energeticky či emisně náročné technologie a výrobky s vyšší přidanou hodnotou.
- Umožnit dekarbonizaci dopravy podporou náběhu nízkoemisní a bezemisní mobility a související infrastruktury.
- Prosazovat zvýšení kapacity vodních elektráren, včetně přečerpávacích, např. rozšířením vltavské kaskády nebo přípravou podkrušnohorských přečerpávacích elektráren.
- **Zjednodušit povolovací procesy i poskytování veřejné podpory pro výstavbu OZE.**
- **Podporovat projekty vodíkových a bateriových technologií v průmyslu, dopravě či pro akumulaci. Pro rozvoj vodíkových technologií využít všechny formy výroby vodíku.**
- V rámci revize EU směrnice k průmyslovým emisím či revize zákona o ochraně ovzduší zamezit vzniku nových povinností a podmínek, které nezohledňují specifika jednotlivých průmyslových zařízení nebo které v důsledku přináší průmyslu zbytečnou či neadekvátní zátěž ve srovnání s environmentálními přínosy.

Oběhové hospodářství

- Projednat a přijmout nový moderní plán odpadového hospodářství respektující požadavky plnění evropských cílů v oblasti oběhového hospodářství.
- Prosazovat přijetí opatření na podporu cirkularity materiálů, recyklačního průmyslu a využívání druhotných surovin a vedlejších produktů, a to včetně pozitivních ekonomických nástrojů k podpoře recyklace na všech úrovních, jako například daňové zvýhodnění recyklovaných výrobků a recyklátů, zelené zakázky veřejných institucí jako příklad dobré praxe či dotační podpory v operačních programech, s možností podpory i pro velké podniky. Podporovat využití odpadních materiálů, plynů či tepla.

- **Aktivně a šířeji uplatňovat princip veřejných zelených zakázek**, pomocí kterých se výrazně sníží negativní dopad veřejných výdajů na životní prostředí a podpoří se udržitelné inovativní podniky.
- V souladu s evropskou strategií oběhového hospodářství a Akčním plánem EU aktivně podporovat všechna opatření vedoucí k postupné redukci množství vznikajícího směsného komunálního odpadu tak, aby co největší podíl odpadů mohl být zdrojem surovin pro další materiálové či energetické využití.
- V souladu s hierarchií nakládání s odpady podporovat **systemovou a přímou finanční podporu budování moderních technologií pro hygienické využití plastů**, které je díky své povaze (např. několikvrstvé obaly) a zejména znečištění a (nebezpečné) kontaminaci nevhodné či neekonomické mechanicky recyklovat.
- **V souladu s evropskými cíli podporovat postupy vedoucí k navyšování recyklace veškerých obalových odpadů.** Při zvažování podílu znovupoužití (re-use) obalů vycházet z reálných možností funkce obalu a analýzy životního cyklu LCA.
- Aktivně podporovat výstavbu nových zařízení k využití všech odpadů, včetně odpadů z průmyslu jako alternativy ke skládkování v případech, kdy jsou technické či ekonomické možnosti recyklace minimální nebo je recyklace spojena s negativními dopady na zdraví nebo životní prostředí.
- Připravit a implementovat příslušné vyhlášky, které jasně definují potřebná kritéria, při jejichž splnění přestává být materiál odpadem a stává se výrobkem, jehož parametry a podmínky způsobu využití zajistí dostatečnou ochranu životního prostředí tak, aby byl podpořen rozvoj cirkulární ekonomiky.
- **Aktivně se zapojit do nastavení požadavků na ekodesign udržitelných výrobků** s cílem omezit zbytečnou administrativní a nákladovou zátěž pro průmysl a obecně zamezit nereálným požadavkům a požadavkům, jejichž plnění není v rukách provozovatelů či které nemají adekvátní přínos z hlediska posílení cirkulární ekonomiky.
- V oblasti evropské legislativy k přepravě odpadů docílit regulace vývozu využitelných odpadů, které mají strategickou povahu a zásadní roli v posílení cirkulární ekonomiky či dekarbonizaci evropského průmyslu z EU do zemí, jež nemají nebo neplní srovnatelné environmentální a sociální podmínky, ambice, politiky a standardy jako v EU.
- V příslušných národních dokumentech a strategiích identifikovat a dostatečně zohlednit význam a roli průmyslových odvětví naplňujících principy oběhového hospodářství.
- **Aktivně prosazovat jednoduchost a administrativní nenáročnost legislativních požadavků spojených se zaváděním principů oběhového hospodářství.**
- Podporovat usnadnění recyklace stavebních materiálů.
- Podporovat digitalizaci a robotizaci v odpadovém hospodářství a „chytré“ odpadové hospodářství.
- Podporovat využívání dřeva jako obnovitelné suroviny ve zpracovatelském a navazujícím průmyslu.
- Podporovat sdílení technologií, vozového parku a také výrobních kapacit a uzavřené výrobní cykly (i pro více subjektů), kde se odpad opět stává surovinou nebo výrobkem.
- Efektivně správným a jednoduchým nastavením maximálně využít programy podpory jako např. Národní plán obnovy, OPŽP či OP TAK. Neomezovat firmy dle velikosti a usilovat o navýšení alokace.

V Praze dne 4. 10. 2022